

Nr 153.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående understöd åt förre järnvägsarbetaren Magnus Fredrik Fröbom; given Stockholms slott den 25 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Th. Borell.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Departementschefen, statsrådet Borell anför:

Med skrivelse den 31 januari 1929 har järnvägsstyrelsen överlämnat en ansökning av förre järnvägsarbetaren Magnus Fredrik Fröbom i Porjus om erhållande av pension.

Som skäl för sin hemställan har Fröbom, som är född den 15 februari 1856 och sålunda nu över 73 år gammal, åberopat, att han under åren 1883—1901 varit anställd vid av staten bedrivna järnvägsbyggnadsföretag på skilda platser i Norrland samt att han under åren 1910—1928 haft arbete dels vid byggandet av inlandsbanans norra del, dels vid statens vattenfallsverks byggnadsföretag vid Porjus, Harsprånget och Suorva. Denna långa tjänstetid — omkring 38 år — har emellertid endast delvis kunnat på erforderligt sätt styrkas. Av upp-

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 123 häft. (Nr 153.) 488 29

gifter i arbetarejournaler samt vid ansökan fogade avskrifter av utav förmän meddelade intyg framgår emellertid, *dels* att Fröbom åren 1890—1901 under en sammanlagd tid av omkring $9\frac{1}{2}$ år arbetat som smedshantlangare och smed vid statens järnvägsbyggnader, *dels* att han under tiden från och med juli 1910 till och med förra hälften av år 1928, då han drivit åkerirörelse, ombesörjt väsentliga delar av materialtransporterna för inlandsbanebyggnadens norra del ävensom utfört körningar för kraftverksbyggnaderna vid Porjus och Harsprånget samt dammbyggnaden vid Suorva, vid vilket senare företag han tidvis varit uppsyningsman över de till ett hundratal uppgående forkarlarna, *dels* och att han under åren 1910—1917 varit entreprenör för renhållningen vid kraftverksbyggnaderna vid Porjus. Den sålunda styrkta tiden för Frøboms arbete vid statliga företag uppgår alltså till omkring $27\frac{1}{2}$ år. Av arbetsbetygen framgår, att Fröbom visat duglighet, pålitlighet och redbarhet samt att han vinnlagt sig om att även under de svåraste klimatiska förhållanden fullgöra sina åligganden på ett i allo tillfredsställande sätt. Enligt intyg av vederbörande kommunalnämndsordförande är Fröbom fullständigt medellös.

Järnvägsstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse framhållit, att Fröbom icke i egenskap av i statens tjänst anställd arbetare utan såsom företagare utfört det av honom sedan år 1910 verkställda arbetet. Redan med hänsyn härtill hade styrelsen icke ansett sig kunna bevilja Fröbom pension enligt bestämmelserna om pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning. Härtill komme, att det syntes ovisst, huruvida den omfattning, vari Fröbom på nu nämnt sätt ställt sin arbetskraft till statens förfogande, vore jämförlig med den, som gällde för en arbetare.

Ikke desto mindre hade det syntts järnvägsstyrelsen obilligt att lämna Fröbom utan någon hjälp på ålderns dagar. Efter att hava inhämtat vattenfallsstyrelsens mening i saken ville järnvägsstyrelsen därför hemställa, att Fröbom måtte tillerkännas ett årligt understöd från och med år 1929 för sin återstående livstid av 800 kronor utan tilläggsförmåner. Detta belopp hade beräknats med hänsyn till att Fröbom icke ansetts böra erhålla fullt så stort understöd som den pension — 852 kronor jämte dyrtidstillägg — vilken tillkomme arbetare med en tjänstetid av mellan 25 och 30 år. Understödet borde gäldas med halva beloppet av trafikmedel och med återstoden av statens vattenfallsverks medel samt utbetalas kvartalsvis omväxlande av de båda verken.

Vattenfallsstyrelsen har i skrivelse till järnvägsstyrelsen den 27 december 1928 förklarat sig anse Frøboms hemställan behjärtansvärd samt förordat framställning om beredande av årligt understöd åt honom till lämpligt belopp; och har vattenfallsstyrelsen tillika förklarat sig villig att av statens vattenfallsverks medel bidra med halva kostnaden härför.

Statskontoret har i utlåtande den 8 februari 1929 yttrat, att ämbetsverket ansåge billighetsskäl föreligga för att åt Fröbom bereda något understöd samt att beträffande det föreslagna beloppet intet annat vore att erinra än att det samma borde avrundas till närmaste med tolv jämnt delbara belopp eller 804 kronor, varå emellertid icke borde utgå några tilläggsförmåner. Vad beträffade

förslaget att statens järnvägar och statens vattenfallsverk skulle alternerande utbetala understödet, förefölle det statskontoret lämpligare, att statens järnvägar åtog sig utbetalningen i dess helhet samt i slutet av varje år förskaffade sig ersättning för halva beloppet från statens vattenfallsverk.

I likhet med de myndigheter, som yttrat sig i ärendet, finner jag med hänsyn till de föreliggande omständigheterna billigt, att Fröbom tillerkännes något understöd av statsmedel, då han nu nått en ålder, som torde omöjliggöra nämnvärt förvärvsarbete, samt enligt vad som intygats är fullständigt medellös.

Departements-
chefen.

I huvudsaklig överensstämmelse med järnvägsstyrelsens hemställan har statskontoret föreslagit understödsbeloppet till 804 kronor, dock utan rätt till tilläggsförmåner. Mot denna summa, vilken väsentligt understiger de pensionsförmåner, som för närvarande tillkomma förutvarande arbetare vid statens järnvägsbyggnader med motsvarande tjänstetid, har jag intet att i och för sig erinra. Dock vill jag i enhetlighetens intresse förorda, att förmånen av dyrtidstillägg medgives men att i stället en motsvarande minskning av understödets grundbelopp vidtages. I enlighet härmed torde understödet lämpligen böra nedsättas till 624 kronor.

Vad beträffar sättet för gäldande av ifrågavarande understöd hava ämbetsverken utgått från att en uppdelning av kostnaderna skulle ske mellan statens järnvägar och statens vattenfallsverk. För undvikande av härmed förenad omgång synes emellertid — såsom också skett i tidigare liknande fall, då vederbörande arbetat under olika statsmyndigheter — understödet kunna anvisas å allmänna indragningsstaten.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre järnvägsarbetaren Magnus Fredrik Fröbom må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 624 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Hellenius.